

AZ EBRD 2003-AS KÖRNYEZETI POLITIKÁJA

I. Az EBRD környezeti küldetése és politikai céljai

1. Az Európai Újjáépítési és Fejlesztési Bank (EBRD) létrehozásáról szóló megállapodás 1. cikke kimondja, hogy az EBRD célja, "hogy elősegítse az átmenetet a piacgazdaságba, valamint a magán- és vállalkozói kezdeményezéseket a közép- és kelet-európai országokban". Az EBRD továbbá a fenti okmány 2.1vii. cikke értelmében "teljes tevékenységi körében a környezetvédelmi szempontból megfelelő és fenntartható fejlődés elősegítésére" összpontosít. A környezeti szempontból fenntartható fejlődés támogatása mellett "a Bank minden tevékenységében a rendezett Banki működés elveit követi" (13i cikk), és "a Bank nem vállal semmilyen finanszírozást... ha a kérelmező máshol, a Bank által ésszerűnek tartott feltételek mellett képes finanszírozást igénybe venni" (13vii cikk).
2. Az EBRD felismeri, hogy a megfelelő vállalatirányítás egyik alapvető fontosságú aspektusa a fenntartható fejlődés, és hogy a gazdasági növekedés és az egészséges környezet elválaszthatatlanul összefüggő célkitűzések. Az EBRD felismeri továbbá, hogy a fenntartható fejlődést az EBRD tevékenységeinek legmagasabb prioritásai közé kell sorolni. Az EBRD mindent megtesz azt biztosítandó, hogy politikai és üzleti tevékenységei támogassák a fenntartható fejlődést, és eközben a jövő igényeinek veszélyeztetése nélkül feleljenek meg a jelen igényeinek.
3. A környezetvédelmi szempontból megfelelő és fenntartható fejlődés elősegítésére irányuló küldetésével összhangban a jelen Politika szélesebb értelemben használja a "környezet" kifejezést, hogy az ne csak ökológiai, hanem a munkavállalók védelmével kapcsolatos kérdéseket¹ valamint olyan közösségi kérdéseket, mint a kulturális javak vagy a kényszerű áttelepítés, valamint az őslakosokat ért hatások, is magában foglaljon.²

II. Általános alapelvek

4. Az EBRD környezeti értékelési folyamatán keresztül igyekszik biztosítani, hogy az általa finanszírozott projektek környezetvédelmi szempontból megfelelőek legyenek, hogy tervezésük lehetővé tegye a vonatkozó szabályozói követelményeknek megfelelő működést, valamint környezeti teljesítményük monitorozását. Különös figyelmet fordít a megfelelő és hatékony enyhítő eljárások kérelmére valamint azon környezeti kérdések kezelésére, amelyeknek jogi, pénzügyi és hírnévre vonatkozó, valamint környezeti vonatkozásai lehetnek. Mindent megtesz annak érdekében, hogy az általa finanszírozott projekteken keresztül további környezeti hasznot termeljen, különösen akkor, ha a projekt gazdasági haszonnal is jár.

Az EBRD egyértelműen meghatározza a javasolt projektek környezeti alapon történő elutasításának az elvét lényeges környezeti problémák esetén, vagy ha a projekt nem kielégítő módon közelíti meg a környezeti kérdéseket.

5. Az EBRD különös jelentőséget tulajdonít az általa finanszírozott projekteken az energia és erőforrások hatékonyságának növelésére, a hulladékok mennyiségének

¹ ideértve az foglalkozás-egészségügyet és munkabiztonságot, az ártalmas gyermekmunkát, a kényszermunkát, valamint a diszkriminációt.

² A kulturális javak, kényszerű áttelepítés és az őslakos fogalmak használatakor az EBRD a kulturális javakról szóló IFC OPN 11.03-ra [1986 augusztus], a kényszerű áttelepítésről szóló IFC OD 4.30-ra [1990 június] és az őslakosokról szóló IFC OD 4.20-re [1991 szeptember] hivatkozik.

csökkentésére, a "barnamezős" beruházások átalakítására, a megújuló energiaforrásokra és az anyagtakarékosságra, az újrahasznosításra és tisztább termelés alkalmazására.

6. Az EBRD az elővigyázatosságot hirdeti a természetes biodiverzitás forrásainak (pl. vadon élő állatok és növények, halászatok és fa termékek) kezelése és fenntartható használata terén és arra törekszik, hogy működése olyan intézkedésekre is kiterjedjen, amelyek védik, és ahol lehetséges, elősegítik a természetes élőhelyek és biodiverzitás fennmaradását.
7. Az EBRD, a technikai együttműködési program keretében, képzési programokat és egyéb lehetőségeket nyújt az általa finanszírozott projektek előrelépéséhez, valamint hozzájárul a környezeti menedzsmenthez szükséges kapacitások kiépítéséhez azokban az országokban ahol működik.
8. Az EBRD az általa finanszírozott projektek segítségével aktívan hozzá kíván járulni a nemzetközi környezetvédelmi jogszabályok és alapelvek megvalósításához. Ezek az alapelvek és jogszabályok megtalálhatóak a szerződésekben, egyezményekben, a többoldali, regionális vagy kétoldali megállapodásokban, valamint a releváns, nem kötelező érvényű szabályozásokban.
9. A régióban a hatékony környezetvédelmi intézkedések megvalósítása és a súlyos környezetvédelmi problémák orvoslása terén az az EBRD egységes megközelítést hangsúlyoz és együttműködik egyéb nemzetközi pénzügyi szervezetekkel, az Európai Unióval, bilaterális donorokkal, ENSZ ügynökségekkel, valamint egyéb szervezetekkel.
10. Az EBRD véleménye szerint a környezetvédelmi szempontból megfelelő és fenntartható fejlődés érdekében a szerkezeti változtatásokat az egyes országoknak kell elvégezniük. Az EBRD úgy véli, hogy a fenntartható fejlődés alapja a stabil szabályozói és felügyeleti háttér, amely piaci mechanizmusokat alkalmaz a környezetvédelem támogatására és megfelelő társadalmi biztonsági hálót biztosít a közösség védtelenebb tagjai számára. A helyes környezetvédelmi teljesítmény, a kereskedelmi hatékonyság és a versenyelőny közötti szoros kapcsolat elismeréseképpen az EBRD támogatja a kormányokat abban, hogy megfelelő ösztönzést adjanak az egyéneknek és vállalkozásoknak, különösen a Bank által finanszírozott projektek és egyes technikai együttműködési támogatások terén.
11. Az EBRD elkötelezetten támogatja az érdekelt felekkel folytatott párbeszédet, beleértve a projekt szponzorokat és egyéb projekt érdekcsoportok, kormányokat és üzleti partnereket, valamint egyéb nemzetközi szervezeteket és a társadalom egészét. Közönségtájékoztatási Politikájával összhangban az EBRD négy lényeges alapelveket támogat a közönségtájékoztatással és konzultációval kapcsolatban. Ezek az elvek a következők: (i) átláthatóság, (ii) az előírásoknak való megfelelés és elszámoltathatóság a részvényesek felé; (iii) odafigyelés és az észrevételekre való reagálás (iv) a küldetés során az üzleti megközelítés szem előtt tartása. Az EBRD létrehozásáról szóló megállapodás 1. cikkében megfogalmazott küldetésének megfelelően az EBRD szintén támogatja a környezeti ügyekben az információhoz való hozzáférésről, az érintetteknek a döntéshozatalban történő részvételéről és az igazságszolgáltatáshoz való jog biztosításáról szóló UNECE (ENSZ Európai Gazdasági Bizottsága) Egyezmény, valamint a határokon átnyúló környezeti hatástanulmányról szóló UNECE Egyezmény szellemiségét, célkitűzéseit és végső célját.
12. Belső működése során az EBRD a legjobb gyakorlatot alkalmazza a környezeti menedzsment terén, beleértve az energia és erőforrások hatékony felhasználását, a hulladék mennyiségének csökkentését valamint az újrahasznosítást. Az EBRD olyan

szállítókkal és alvállalkozókkal kíván együttműködni, akik hasonlóan magas környezetvédelmi színvonalat tartanak szem előtt. Ezekben a kérdésekben az EBRD központi és helyi irodái döntenek.

III. Stratégiai irányok

13. Annak érdekében, hogy környezetvédelmi küldetését, célkitűzéseit és általános elveit megvalósítsa, az EBRD négy stratégiai irányt követ: (A) környezetvédelmi megfontolások beépítése a projektciklusba; (B) környezetvédelmi központú befektetések elősegítése minden szektorban; (C) a környezetvédelmi szempontok előtérbe helyezése az EBRD szektorális és országspecifikus stratégiái, valamint technikai együttműködési tevékenysége során; valamint (D) partnerségek kialakítása a regionális és globális környezetvédelmi kérdések kezelésére.

A. Környezetvédelmi megfontolások beépítése a projektciklusba

(a) A környezeti értékelés folyamata

14. Az EBRD által finanszírozott projektek esetén környezetvédelmi értékelést végeznek, amely segítségével döntést hoznak, hogy a tevékenység az EBRD által finanszírozandó-e, és amennyiben igen, hogyan foglalják a környezetvédelmi kérdéseket a projektfinanszírozásba, tervezésbe és megvalósításba. Az EBRD elővigyázatos megközelítést alkalmaz a környezeti hatások felmérésében. Az EBRD környezeti értékelési munkája azt kívánja igazolni, hogy az EBRD által finanszírozott projektek környezetvédelmi szempontból megalapozottak. A projekt szponzor feladata, hogy az EBRD kérésére annak rendelkezésére bocsásson a környezeti értékeléshez szükséges minden szükséges információt.

15. Szűrés

Az EBRD környezeti értékelésének első lépése a szűrés. A szűrés célja a tervezett projekttel kapcsolatos esetleges környezetvédelmi kérdések azonosítása, és a szükséges környezeti információ típusok meghatározása, amelyek a környezeti kockázatok, kötelezettségek, jogszabályi megfelelés, káros környezeti hatások értékelésével vagy egyéb kérdésekkel kapcsolatosak. A szűrés során azonosításra kerülnek a projektbe beépíthető esetleges környezeti előnyök vagy fejlesztések. Ide tartoznak a tisztább termeléssel, energiahatékonysággal, a hulladék mennyiségének csökkenésével, üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának csökkentésével, a biodiverzitás védelmével és fokozásával, valamint egyéb helyes környezetvédelmi gyakorlattal kapcsolatos lehetőségek. A szűrés nyomán a projekteket csoportokra osztják a 16-os pontban ismertetett rendszer szerint, a folyamat eredményét jelző számok és betűk segítségével. Az EBRD szűrési kategóriáit az 1. sz. Melléklet tartalmazza.

16. Közvetlen beruházások

A szükséges vizsgálatok meghatározása érdekében a közvetlen beruházásokat három csoportba sorolják, A, B, vagy C az EBRD által finanszírozandó projekt típusától, helyétől, érzékenységtől illetve nagyságrendjétől, valamint az esetleges környezeti hatások természetétől és nagyságától függően. A kategorizálást a Bank által végzett környezeti értékelés céljából végzik, hogy meghatározzák az EBRD környezetvédelmi és közmeggallgatási kötelezettségeit. Ezen túlmenően, a bank által támogatott projekteknek minden esetben meg kell felelniük a hatályos nemzeti jogszabályoknak.

A tervezett finanszírozás esetleges környezeti hatásai - A,B, C kategóriák

A projektek az A kategóriába tartoznak ha az EBRD támogatásban részesülő projekt esetlegesen jelentős jövőbeli káros hatással bírhat, amely a szűrés időpontjában még nem pontosan azonosítható vagy felmérhető. Éppen ezért Környezeti Hatástanulmány (KHT) készítésére van szükség a tervezett projekthez kapcsolódó jövőbeli környezeti hatások azonosítására és felmérésére, az esetleges környezetvédelmi fejlesztési lehetőségek azonosítására, valamint a szükséges intézkedések meghatározására, amelyekkel a negatív hatások megelőzhetők, minimalizálhatók vagy enyhíthetők. Az 1. sz. Mellékletben jelzésértékű lista található az A kategóriába sorolt projektekről.

A projekt a B kategóriába kerül, ha az EBRD támogatásban részesülő projekt olyan jövőbeli hatással bírhat, amely kevésbé negatív - figyelembe véve a projekt jellegét, méretét és helyét, valamint az esetleges környezeti hatás jellemzőit - mint az A kategóriájú projektek esetén. A B kategóriába sorolt projektek esetén környezeti elemzésre van szükség a tervezett projekthez kapcsolódó esetleges jövőbeli környezeti hatások felmérésére, az esetleges környezetvédelmi fejlesztési lehetőségek azonosítására, valamint olyan szükséges intézkedések meghatározására, amelyekkel a negatív hatások megelőzhetők, minimalizálhatók vagy enyhíthetők. A környezeti elemzés terjedelme és formája a projektektől függően változik, de jellemzően szűkebb a terjedelme, mint a KHT esetében.

A projektek a C kategóriába kerülnek ha az EBRD támogatásban részesülő projekt valószínűleg minimális káros hatással lesz a környezetre, vagy egyáltalán nincs ilyen várható hatása. Az ilyen projektek esetén nincsen szükség sem KHT-re, sem pedig környezeti elemzésre. Előzetes környezeti vizsgálatokat (EKV) végeznek olyan esetekben, ahol a szűrés idején nem áll rendelkezésre elegendő információ ahhoz, hogy meghatározható legyen a kategória. Az EKV-t az EBRD környezetvédelemmel foglalkozó munkatársai végzik, és a projektet végül besorolják az A, B vagy C kategóriák egyikébe.

Jelenlegi környezeti állapot: A 0-ás és 1-es kategóriák

A szűrés azt is meghatározza, hogy szükség van-e környezetvédelmi auditra (1-es kategória) vagy nem (0-ás kategória). A környezetvédelmi auditok célja, hogy felmérjék a meglévő projekt és/vagy a társaság létesítményei múltbeli illetve jelenlegi hatását. A környezetvédelmi audit azonosítja a múltbeli illetve jelenlegi problémákat, a szabályozásoknak való megfelelés jelenlegi státuszát, a környezeti teljesítményt, valamint a projekthez kapcsolódó esetleges környezeti és egészségi illetve biztonsági kockázatokat, kötelezettségeket és lehetőségeket. Egyéb vizsgálatokra is szükség lehet, például technológiai biztonsági kockázatelemzés.

17. Környezeti akciótervek (KAT)

Sok projekt esetében környezeti cselekvési tervre van szükség ("KAT", szintén nevezik környezeti menedzsment tervnek, nyomkövetési tervnek, stb). Az KAT dokumentálja a fő környezetvédelmi kérdéseket, a megfelelő kezelésükhöz szükséges lépéseket, a megvalósítás ütemtervét, valamint a kapcsolódó költségek becsült összegét. Néhány intézkedésre azonnal szükség lehet, különösen jelentős egészséget vagy

biztonságot érintő kockázatok, vagy a szabályozói előírásoknak vagy engedélyeknek való meg nem felelés esetén. Az KAT jellemzően olyan kérdésekkel foglalkozik, amelyek hosszú távú vagy fokozatos megoldást igényelnek, mint például a jövőbeli várható szabályozói előírásoknak való megfelelés, beleértve az EU-s vagy egyéb nemzetközi jogszabályokat, előírásokat és gyakorlatokat. Az KAT azokkal a lehetőségekkel és azok költségeivel is foglalkozik, amelyek a projekt környezeti teljesítményének jövőbeli javítására irányulnak. A környezeti akcióterveket az EBRD illetve a projekt szponzorok egyeztetik, és a Bankkal kötött jogi megállapodás részét képezik. Ahol a jelenlegi működés nem felel meg a szabályozói előírásoknak és meglévő engedélyeknek, az erre irányuló tervezett cselekvéseket és ütemterveket az illetékes környezetvédelmi és/vagy egészségügyi és biztonságügyi hatóságokkal kell egyeztetni. Az KAT-nak megfelelőnek kell lennie a Bank számára a projekt EBRD vezetés általi jóváhagyását megelőzően.

18. Pénzügyi közvetítői projektek

A szűrési szakaszban a tervezett projekt PK-nak minősül, amennyiben az EBRD támogatás pénzügyi közvetítőn (PK) keresztül valósul meg. A PKk elsősorban a kis- és középvállalatok számára nyújtanak EBRD támogatást. A pénzügyi közvetítők közé tartoznak többek között a kockázati tőke-alapok, a Bankok, lízing vállalatok, biztosítótársaságok és a nyugdíjalapok.

Mielőtt az EBRD kapcsolatot létesítene a PKkal, környezetvédelmi átvilágítást végez a PK-nál és annak portfólióján. Ennek keretében felméri a PK meglévő környezetvédelmi politikáit és eljárásait a Bank környezetvédelmi követelményeinek tükrében (lásd lent), az azok megvalósítására alkalmas kapacitásokat, valamint általános jelleggel megvizsgálják a PK meglévő és jövőben várható portfóliójával kapcsolatos környezetvédelmi kérdéseket.

Az átvilágítás eredményeképpen az EBRD meghatározza környezetvédelmi elvárásait minden egyes PK projekt esetén. Az EBRD-nek gondoskodnia kell róla, hogy környezetvédelmi küldetése minden PK projekt esetén megfelelően megvalósuljon, míg tiszteletben tartja az ilyen projektekre jellemző felelősségmegosztást is. A PK-knak minimális szinten a következő előírásoknak kell megfelelniük. Amennyiben az EBRD finanszírozás tőkebefektetést jelent, az előírások a portfólió egészére érvényesek. Ha az EBRD finanszírozás meghatározott al-projektekre vonatkozik, az előírásoknak az al-projektek esetén kell érvényesülniük:

- (i) A PK olyan környezetvédelmi eljárásokat vezet be és alkalmaz, amelyek megfelelőek az EBRD számára, és amennyire csak lehet beépíti ezeket hitel/befektetés minősítési és monitorozási folyamataiba. Ezeknek az eljárásoknak szerkezetükben tükrözniük kell az EBRD saját környezeti értékelési és monitorozási folyamatait, azaz tartalmazniuk kell az összes tranzakció szűrését, átvilágítást, környezetvédelmi előírások meghatározását, valamint az ügyfél környezeti teljesítményének monitorozását a tranzakciók megvalósulása esetén. Annak érdekében, hogy az EBRD támogatást nyújtson a PK-knak az előírásoknak való megfelelésben, környezetvédelmi eljárás modelleket és iránymutatásokat dolgozott ki a különféle típusú PK-k számára. Minden egyes PK-nak minden EBRD által finanszírozott tranzakció esetén alkalmaznia kell a megfelelő eljárásokat; az EBRD-vel történő egyeztetés után azonban ezeket az eljárásokat az adott intézmény sajátos szerkezetének megfelelően módosíthatja.

- (ii) A PK-nak meg kell felelnie az EBRD PKk számára összeállított listáinak (kizárási és a magasabb kockázatokat tartalmazó lista). A PK kizárási listán szereplő tevékenységeket nemzeti törvények vagy nemzetközi környezetvédelmi megállapodások korlátozzák vagy tiltják. Ezeket a tevékenységeket kizárják a PK finanszírozás köréből. A PK magasabb kockázatokat tartalmazó lista olyan tevékenységeket tartalmaz, amelyek magas környezetvédelmi kockázatot rejtenek. Éppen ezért a PK-nak az ilyen tevékenységeket tartalmazó lehetséges tranzakciókat az EBRD elé kell terjeszteni áttekintés és jóváhagyás céljából. Az EBRD értékeli a tranzakció minősítési folyamat során a PK által összegyűjtött környezeti információt, meghatározza az esetlegesen szükséges további információigényt, és, ha szükséges, megszabja azokat a feltételeket, amelyek teljesülése mellett a tranzakció folytatható.
- (iii) Az al-projektek esetén a PK-knak feltétlenül meg kell felelniük az al-projekt helyszínének országában érvényes környezetvédelmi előírásoknak és sztenderdeknek, valamint a közzétételre és nyilvános vitára vonatkozó követelményeknek. Az EBRD eseti alapon további környezeti teljesítményre vonatkozó szabványok monitorozási előírásokat határozhat meg az al-projektek esetén, a PK-tól és annak portfóliójától függően. A meglévő létesítményekre vonatkozó finanszírozás esetén, ahol a fenti környezetvédelmi sztenderdeknek való megfelelés nem lehetséges a tranzakció jóváhagyásakor, az al-projektben résztvevő társaságnak programot kell kialakítani arra vonatkozóan, hogy a megfelelés egy megadott időhatáron belül megvalósul. Az EBRD Környezeti Politikája szerint A kategóriába sorolandó al-projektek esetén a PK gondoskodik róla, hogy a KHT jelentések az esetlegesen érintett felek számára nyilvános helyen hozzáférhetőek legyenek.
- (iv) A PK-nak nyomon kell követnie al-projektjeinek környezeti teljesítményét, és időszakos jelentéseket kell benyújtania az EBRD részére (általában évente) a környezetvédelmi eljárások megvalósulásáról és a befektetési/hitelezési portfólió környezeti teljesítményéről. Ezen túlmenően az EBRD arra ösztönzi a PK-kat, hogy a tevékenységük környezeti szempontjaira vonatkozó információt tegyék közzé az külső érdekelt felek számára.
- (v) A PK kinevezi a vezetés egy tagját, aki teljeskörű felelősséget vállal a PK-n belüli környezetvédelmi eljárások megvalósításával kapcsolatban.

A PK-k átvilágítása során az EBRD azt is felméri, hogy milyen technikai támogatásra van szüksége a PK-nak a fenti előírások teljesítéséhez. Ahol nem léteznek a környezetvédelmi kapacitások kiépítését célzó egyéb alkalmas programok, a PK-k környezetvédelmi képzését a technikai együttműködési alapokon keresztül finanszírozhatják.

19. Együttműködési alapok és speciális alapok

Az EBRD számos együttműködési és speciális alapot támogat. Az együttműködési alapok közé tartoznak a Csernobil Alapítvány (Chernobyl Shelter Fund), a Nukleáris Biztonság Alap (Nuclear Safety Account), az Északi Környezetvédelmi Együttműködési Alap (Northern Dimension Environmental Partnership Fund), valamint egy sor egyéb támogatott tevékenység. Az együttműködési alapok esetén előtérbe kerülnek a speciális támogatóra vonatkozó környezetvédelmi kérdésekkel kapcsolatos követelmények. Amennyiben a donor követelményei nem rendelkeznek egy, a Környezeti Politika által szabályozott konkrét környezeti kérdéssről, az EBRD Környezeti Politikáját kell alkalmazni. A részben vagy egészben a speciális alapokból támogatott projekteknek illetve tevékenységeknek összhangban kell lenniük az EBRD Környezeti Politikájával.

(b) Környezeti szabványok

20. Az EBRD által támogatott projektek a helyes környezetvédelmi, egészségügyi és biztonsági sztenderdeket segítik elő a régióban. Az EBRD olyan országokban működik, amelyek jellemzően a helyes nemzetközi gyakorlatnak megfelelő környezetvédelmi, egészségügyi és biztonsági jogszabályokat léptettek hatályba. Számos ilyen országban az előrehaladott EU-s csatlakozási tárgyalások az EU jogszabályainak teljeskörű megvalósítását tűzték ki célul megadott időn belül. Más országok társulási szerződést vagy együttműködési szerződést kötöttek az EU-val, amelynek értelmében megvalósul a nemzeti jogszabályok harmonizációja az EU joganyagával.
21. Az EBRD megköveteli, hogy az általa finanszírozott projektek megfeleljenek a helyes nemzetközi környezetvédelmi gyakorlatnak. Ezért az EBRD elvárja, hogy a projektek olyan módon kerüljenek kialakításra, hogy megfeleljenek (i) a vonatkozó nemzeti környezetvédelmi jogszabályoknak és (ii) az EU környezeti sztenderdjeinek, amennyiben ezek alkalmazhatók az adott projektre. Amennyiben nincsenek ilyen szabványok, vagy azok nem alkalmazhatók, az EBRD a helyes nemzetközi gyakorlat egyéb forrásaihoz fog folyamodni - például a Világbank Csoport idevágó iránymutatásai, más NPK-k és támogatók módszerei, a helyes ipari gyakorlat - és ezek betartását fogja megkövetelni. Az EBRD nem finanszíroz olyan projekteket, amelyek esetében a környezeti értékelés során megállapítható, hogy ellentétesek lennének az adott ország idevágó nemzetközi környezetvédelmi egyezményekben és megállapodásokban vállalt kötelezettségeivel. A fentiekén túl a projekteket úgy kell kialakítani, hogy megfeleljenek az IFC Óslakos népekre, kényszerű áttelepítésekre és a kulturális javak biztonságára vonatkozó Politikájának ("Safeguard Policies on Indigenous Peoples, Involuntary Resettlement and Cultural Property")³, amennyiben a projektek hatással lehetnek ezekre.
22. Meglévő létesítmények finanszírozása esetén, amennyiben az EBRD sztenderdjei és/vagy követelményei nem teljesíthetők az Igazgatóság jóváhagyásának időpontjára (azaz a finanszírozásból kell fedezni a szükséges javításokat) a projekt szponzor köteles

³ IFC OPN 11.03 a kulturális javakról [1986. augusztus], IFC OD 4.30 a eruházásvédelmi Politikára való hivatkozás nem terjed ki más IFC vagy VilágBank Csoport politikára, operatív eljárásra vagy bármely egyéb ott hivatkozott OD-re, OMS-re, OPN-re, Körlevélre, OPNSV-re vagy útmutatásra.

az EBRD fent ismertetett követelményeinek való megfelelés elérését célzó programot kialakítani.

23. Továbbá, az EBRD javaslatot tesz és bátorítja a projekt szponzorokat, hogy – ésszerű határidőn belül – az EBRD által finanszírozott projekten kívül eső tevékenységeikben is törekedjenek a helyes nemzetközi gyakorlat megvalósítására.
24. Amennyiben egy adott projektnél a körülmények a fentiekől eltérő alternatív megközelítést tesznek szükségessé – például pénzügyi közvetítők esetében –, ezen megközelítéseket eseti alapon az Igazgatótanács elé kell terjeszteni megfontolásra. A projektre vonatkozó sztenderdeket minden esetben rögzíteni kell a Projekt Összefoglaló Dokumentumban (Project Summary Document, PÖD) és jelenteni kell az Igazgatóságnak.

25. Jogi dokumentáció

Az EBRD projektfinanszírozáshoz kapcsolódó jogi dokumentumai mindenkor tartalmaznak a környezeti értékelésből eredő, az EBRD környezeti követelményeit tükröző rendelkezéseket, például a KAT-nak való megfelelés és rendelkezések az alábbiakra vonatkozóan: környezeti jelentések, rendszeres és független környezeti auditok, környezeti teljesítményre vonatkozó kritériumok beépítése a "Projekt Befejezése" definíciójába, auditok a tőke kivonáskor és/vagy monitoring látogatások az EBRD szakértői részéről.

(c) Információ közzététele és társadalmi vita

26. Az EBRD megítélése szerint az eredményes társadalmi vita segítségével javítható a projektek minősége. Az EBRD saját működési területén támogatni fogja a társadalmi vita alapelveit. Az A kategóriásként osztályozott (és így Környezeti Hatástanulmányt igénylő) projektek esetén a potenciálisan érintett személyeknek lehetőségük lesz kinyilvánítani az aggályaikat és nézeteiket az olyan kérdésekről, mint a projekt felépítése, ideértve a helyszínt, a technológiaválasztást, az időzítést, mielőtt az EBRD meghozná a finanszírozási döntést. Minimális kötelezettségként a szponzorok kötelesek biztosítani a közmeghallgatást az adott országban előírt szinten. Ezen túlmenően a szponzorok kötelesek betartani az EBRD saját, társadalmi vitára vonatkozó előírásait, amelyeket a 2. számú melléklet tartalmaz. Az EBRD Igazgatósága figyelembe fogja venni a meghallgatott személyek észrevételeit és véleményeit, valamint azt, hogy a szponzorok milyen módon kezelik ezeket a kérdéseket, mielőtt meghozná az EBRD projektben való részvételére vonatkozó döntését.

(d) Monitorozás és Értékelés

27. A környezeti monitorozás a Bank projekt-megvalósítási folyamatának fontos eleme. A monitorozás kettős célt szolgál. Az első annak biztosítása, hogy a projekt szponzor teljes körűen betartsa a vonatkozó környezeti sztenderdeket és a projektek különböző, jogi megállapodásokban rögzített környezeti vonatkozásait, például egy KAT végrehajtása. A második a projektekkel kapcsolatban fölmerülő környezeti hatások és a kárenyhítési intézkedések hatékonyságának folyamatos nyomon követése ("visszacsatolási mechanizmus által"). A környezeti monitorozási követelmény egészen addig fennáll, amíg a hitel visszafizetése meg nem történik, a Bank ki nem vonja tőkéjét a társaságból vagy a projekt törlésre nem kerül.

Az projektfelelősök és a Környezeti Osztály folyamatosan nyomon követi a működést egészen addig, amíg a Bank és a projekt kapcsolata fennáll. Az EBRD többféle

környezeti monitorozási mechanizmust használ az általa finanszírozott projektek vonatkozásában, többek között, időszaki környezeti jelentések és más előrehaladási jelentések vizsgálata, monitoring látogatások a Bank környezeti szakértői vagy tanácsadói részéről, és időszakos, harmadik fél által végrehajtott auditok annak biztosítása érdekében, hogy a projekt szponzor valóban végrehajtja az elfogadott programokat, politikákat és intézkedéseket a megállapodások szerint. A Bank minden projekt esetében meghatároz egy monitorozási programot, amely kitér az átvilágítás eredménye alapján kiválasztott monitorozási eszközökre és az esetleges közmeghallgatások eredményeire az ügyféllel megkötött megállapodások keretein belül.

28. Az KAT-ok és a Hitel Kötelezettségvállalások betartásának biztosítása

Az KAT-ok megfelelő, határidőre történő megvalósításának valamint az elfogadott környezeti vállalások betartásának ellenőrzése érdekében az EBRD előírja a projekt szponzorok számára, hogy készítsenek rendszeres jelentéseket az KAT-ok és minden egyéb környezeti követelmény teljesítéséről. Rendszerint éves jelentések elkészítése az előírás. Környezeti monitorozási megbízásokra is sor kerülhet a projektek környezeti vonatkozásainak részletes vizsgálata érdekében, ezzel biztosítva, hogy a projekt szponzor valóban végrehajtja az KAT-ot és teljesíti a környezeti vállalásokat. A projekt megvalósítása során a jelentések, vizsgálatok vagy monitorozás alapján szükségessé válhat az KAT módosítása. Ebben az esetben lehetséges az KAT-ok frissítése vagy módosítása a Bank által elvárt módon. A változások megjelennek a Bank weboldalán elérhető Projekt Összefoglaló Dokumentumban.

29. Értékelés

Az EBRD által finanszírozott projektek környezeti kérdéseinek értékelését a Bank Projekt Értékelő Osztálya (PEO) végzi. Az értékelés kiindulópontját az egyes projektekben az induláskor meghatározott környezeti célkitűzések, valamint az induláskor hatályos vonatkozó ország vagy szektor stratégia jelentik. A PEO két környezeti dimenzióból értékeli a projekteket: Környezeti Teljesítmény és Környezeti Változás. A *Környezeti Teljesítmény* a projekt célkitűzéseinek az elérését vizsgálja, míg a *Környezeti Változás* a projekt megkezdése előtti és az értékeléskori környezeti teljesítmény közti különbséget próbálja megragadni. Így a környezeti teljesítmény szempontjából a PEO vizsgálata a kiindulási állapoton és a környezeti értékelés folyamata során a projekt elé kitűzött célokon alapul. A PEO vizsgálja a projekt kialakítását, megvalósítását, a lezárt projektek nyomon követését, és projekt értékelő jelentéseket készít, valamint vezeti a "levont tanulságok" adatbázisát.

(e) Operatív változások

30. Az Igazgatóság jóváhagyását követően is módosulhat az EBRD által finanszírozott projektek jellege és terjedelme. Az ilyen változásoknak jelentős környezeti vonzatai lehetnek. Egy hitel-tőke konverzió esetén, például, az EBRD olyan projektekkel, telephelyekkel vagy létesítményekkel kerülhet kapcsolatba, amelyek felmérése korábban nem történt meg, és amelyek jelentős környezeti kötelezettségeket vagy megfeleléségi hiányosságokat hordozhatnak. Ilyen várható változások esetén el kell végezni a javasolt módosítások felmérését a jelen Politikának megfelelően, és minden további környezeti vagy közmeghallgatási követelményt be kell építeni a módosított / átalakított projektbe.

(f) Jelentéstétel és elszámoltathatóság

31. Jelentéstétel

Az EBRD Közönségtájékoztatási Politikájának megfelelően az EBRD olyan eljárásokat fog bevezetni, amelyek biztosítják, hogy az érdekelt felek információkhoz juthatnak az EBRD környezeti tevékenységeiről. Az EBRD Éves Környezeti Jelentést tesz közzé tevékenységeiről és a Környezeti Politika végrehajtásáról, amely tartalmazza az üvegházhatású gázok kibocsátására, a környezetvédelmi ráfordításokra és az EBRD projektportfóliójával kapcsolatos környezeti kérdésekre vonatkozó összefoglaló információkat, valamint az EBRD belső környezeti teljesítményéről szóló jelentést. A projektekhez kapcsolódó környezeti kérdések összefoglalását az EBRD Projekt Összefoglaló Dokumentumai (PÖD) tartalmazzák, amelyek hozzáférhetők az EBRD Publikációs Pultjánál és Üzleti Információs Központjában (BIC), valamint az EBRD honlapján (www.ebrd.com).

32. Elszámoltathatóság: Független Panaszbejelentési Mechanizmus (IRM)

Az IRM célja, hogy lehetőséget biztosítson reklamációk vagy panaszok bejelentésére azon személyek számára, akiket egy EBRD által finanszírozott projekt közvetlenül és hátrányosan érint vagy érinthet. Meg kell állapítani, hogy a Bank megszegte-e jelentős mértékben a vonatkozó politikákat, például a Környezeti Politikát. Ezen túlmenően az IRM segítségével felmérhető, hogy a Bank fel tudna-e hatékonyan használni egy vagy több probléma-megoldó technikát - például független tényfeltárás, közvetítés, egyeztetés, párbeszéd elősegítése - a panaszt megalapozó problémák megoldása során.

B. Környezet-orientált beruházások támogatása minden szektorban

33. Az EBRD projektek egyik fontos kiegészítő eleme a környezeti fejlesztések támogatása a régióban. Az EBRD azonosítja a finanszírozott projektek környezeti lehetőségeit, és széles körű környezeti intézkedéseket hajt végre, amelyek javítják a projekt szponzorok környezeti, operatív és gazdasági teljesítményét, valamint hozzájárulnak a tisztességes Banki működésre és az átalakulás hatásaira vonatkozó EBRD kritériumok teljesítéséhez. Az említett intézkedések közé tartozhat az energia és erőforrások hatékonyabb felhasználása, a hulladék mennyiségének minimalizálása és újrahasznosítása, a tisztább termelés, a környezeti áruk és szolgáltatások piacának fejlesztése, a biodiverzitást előmozdító beruházások, a környezeti menedzsment legjobb gyakorlatának átvétele és a javuló környezeti teljesítmény.
34. Az EBRD folytatni fogja az elsődlegesen környezeti célokat szolgáló, külön is életképes projektek közötti hálózatok kialakítását, ideértve - többek között - a környezeti infrastruktúra beruházásokat, pl. vízgazdálkodás és szennyvízkezelés, szilárd és veszélyes hulladékok kezelése, az energetikai beruházásokat (távfűtés, energiahatékonyság és megújuló energiaforrások) és a városi közlekedés fejlesztését szolgáló beruházásokat.
35. Az EBRD hozzá fog járulni az önkormányzatok támogatását célzó beruházásokhoz, különös tekintettel az önkormányzatok hitelképességének javítására. Projektjei útján elő fogja mozdítani a közszolgáltatások decentralizálását, a magánszféra bevonását a közszolgáltatások nyújtásába, az önkormányzati közművek céggé való átalakulását, a költségek megtérülését a felhasználói díjakban, és az erőforrások felhasználásának és allokációjának gazdasági hatékonyságát. A Bank meg fogja vizsgálni, hogy a költségeket fedező díjtételek megfizetése milyen mértékben okoz nehézséget az egyes fogyasztói csoportoknak, és gondoskodni fog róla, hogy hatékony támogatási programok kerüljenek kialakításra a hátrányos szociális hatások mérséklése érdekében.

36. Az EBRD a teljes működési területén azonosítani és támogatni az energiafelhasználás hatékonyságának javítását szolgáló projekteket. Az EBRD támogatni a kormányok energiatakarékosági erőfeszítéseit és az energiatermelőknek és fogyasztóknak adott támogatások csökkentését a "felhasználói és termelői oldal" kapcsolatban. Finanszírozni az energiafelhasználás intenzitásának csökkentését szolgáló közvetlen beruházásokat a nagyiparban, és a távfűtési hálózatok modernizálására irányuló beruházásokkal elő fogja mozdítani az energiahatékonyság javítását. Az EBRD finanszírozási eszközöket fog kialakítani az energiafelhasználás hatékonyságát szolgáló kis és közepes méretű beruházások támogatására.

C. A környezeti megfontolások előtérbe helyezése az EBRD szektor- és országstratégiai és a technikai együttműködés segítségével

37. Országstratégiák

Minden egyes országstratégia tükrözni fogja az EBRD környezeti küldetését és tartalmazni fog egy olyan fejezetet, amely ismerteti az EBRD javaslatainak környezeti következményeit és lehetőségeit, ideértve a környezeti technikai együttműködést. A fent említett fejezet ismertetni fogja a környezeti kérdések lehetséges megközelítését az EBRD projektek során. Az említett fejezetben, az adott országban felmerülő jelentős környezeti kérdések bemutatása során építeni fogunk az ország környezeti stratégiájára és terveire (Nemzeti Környezeti akciótervek, az EU csatlakozási stratégiák), és az egyéb nemzetközi intézmények (nevezetesen a VilágBank és az EU) környezetvédelmi munkájára.

38. Szektoriális stratégiák

Minden egyes szektor stratégiája tükrözni fogja az EBRD környezeti küldetését, és tartalmazni fog egy szakaszt arról, hogy az EBRD milyen megközelítéseket alkalmazhat a szektor-specifikus projektek során a környezeti kérdések kezelésére.

39. Stratégiai környezeti vizsgálatok

Az egyes konkrét projektekre vonatkozó KHT-kon túl az EBRD stratégiai környezeti vizsgálatokat (SKV) is végezhet a javasolt szektor vagy országos/regionális tervek vagy programok várható környezeti következményei vonatkozásában, amennyiben ezek potenciálisan jelentős hatással lehetnek a környezetre.⁴

40. Technikai Együttműködés (TE)

Az EBRD a TE program segítségével fogja előtérbe helyezni a környezeti megfontolásokat a projektek során. Részletesebben, az EBRD - szorosan együttműködve más támogatókkal - a projektek fenntarthatóságának javítását, a társadalmi vitát valamint a magán és állami szektorból kikerülő projekt szponzorok környezetirányítási képességeit előmozdító támogatási programokat és TE kezdeményezéseket fog kialakítani. A TE alapokból stratégiai környezeti tanulmányok elkészítése is finanszírozható. Önálló TE projektekre (pl. a kapacitás-bővítést és az intézmények megerősítését szolgáló projektek) is sor kerülhet, szükség szerint.

D. Partnerkapcsolatok kiépítése a regionális és globális környezeti kérdések megoldása érdekében

41. Regionális és globális kezdeményezések

⁴ . A Bank az SKV definícióját az UNECE Definícióra alapozza, ami várhatóan 2003-ban kerül elfogadásra az Espooi Egyezmény részeként.

Felismervén, hogy a működési területén tapasztalt környezeti problémák nagy része jellegét tekintve globális és határokon átnyúló, az EBRD továbbra is hozzá kíván járulni az ezek megoldását célzó regionális és nemzetközi környezetvédelmi kezdeményezésekhez.

42. Küldetése keretében eljárva az EBRD beruházásokkal kívánja támogatni az Agenda 21, valamint az idevágó globális és regionális, környezetvédelemre és fenntartható fejlődésre vonatkozó egyezmények végrehajtását, ideértve az Éghajlatváltozási Keretegyezményt (Framework Convention on Climate Change), a Kiotói Egyezményt (Kyoto Protocol), a Biológiai Sokféleség Világnapja alkalmából (Convention on Biological Diversity), az országhatárokon áttérjedő környezeti hatások vizsgálatáról szóló egyezményt (Convention on Environmental Impact Assessment in a Transboundary Context), Egyezmény a környezeti ügyekben az információhoz való hozzáféréséről a nyilvánosságnak a döntéshozatalban történő részvételéről és az igazságszolgáltatáshoz való jog biztosításáról (Convention on Access to Information, Public Participation in Decision-Making and Access to Justice in Environmental Matters). A fenti Egyezmények mindegyike eredményezhet konkrét környezetvédelmi tevékenységeket. Az EBRD támogatást nyújt a működési területét alkotó országok számára, hogy vállalják a fenti nemzetközi környezetvédelmi egyezményekből rájuk háruló kötelezettségeket, és éljenek az ezekből eredő lehetőségekkel.
43. A működési területén tapasztalható gazdasági és környezeti fenntarthatósági kihívások kezelése érdekében az EBRD kiterjeszti és tovább erősíti a két- és többoldalú szervezetekkel és kezdeményezésekkel már meglévő együttműködését és partnerségét. Az ilyen kezdeményezések és szervezetek közé tartozik például a Környezetet Európának Folyamat (Environment for Europe Process), és az ehhez kapcsolódó Akciócsoport (Task Force) és Projekt Előkészítő Bizottság (Project Preparation Committee), az Északi Környezetvédelmi Társulás Alap (Northern Dimension Environmental Partnership Fund), a Globális Környezetvédelmi Segély (Global Environment Facility), valamint az illetékes állami szervek, a gazdaság jelentősebb ágazatai, a pénzügyi szektor, a helyi közösségek és civil szervezetek.
44. Az éghajlatváltozás területén az EBRD szorgalmazni fogja együttműködési alapok vagy más, állami tulajdonú szervezetek felhasználását is a Kiotói Egyezmény szerinti Együttes Végrehajtás (Joint Implementation) és Tiszta Fejlesztési Mechanizmus (Clean Development Mechanism; CDM) projektek megvalósítása során.

A jövőben is a Projekt Előkészítő Bizottság marad - a támogató országokkal együttműködve - az EBRD partnerséget erősítő erőfeszítéseinek központi eszköze. Az Északi Környezetvédelmi Társulás Alap (NDEP) is azon társulások közé tartozik, amelyekre az EBRD építeni kíván az elkövetkező években. Célja új és széles kört érintő projektek finanszírozása, melyek célja a környezet hatékonyabb védelme és az energiafelhasználás hatékonyságának javítása Oroszország észak-nyugati területein, valamint a Balti tengeri és a Barents tengeri régióban.

IV. Intézményi rendszer

45. A fent ismertetett stratégiai célkitűzések elérése érdekében az EBRD biztosítani fogja a jelen Környezeti Politika hatékony alkalmazásához szükséges erőforrásokat. A Bank mindenkor elégséges humán erőforrást fog biztosítani a környezeti állapotfelmérés felügyelete és a monitoring folyamatok nyomon követése, valamint a környezet-orientált működés kezdeményezése és fejlesztése érdekében. Ezen túlmenően az EBRD Projekt Értékelő Osztályt (PED) tart fenn és működtet, amely független mind a

Banki, mind pedig a Környezetvédelmi Osztálytól, és amelynek célja a lezárt és - egyes esetekben - folyamatban lévő projektek és programok értékelése.

46. Az EBRD Környezeti Eljárásokat, és az ezekhez kapcsolódó magyarázatokat és eszközöket fog kidolgozni a Környezeti Politika alkalmazásának támogatása érdekében. A Bank gondoskodik róla, hogy a munkatársak megfelelő továbbképzésben részesüljenek a Környezeti Politikában foglalt követelmények és kötelezettségvállalások teljesítése témakörében.
47. Az EBRD erőfeszítéseit változatlanul támogatni fogja a Környezetvédelmi Tanácsadó Testület (ENVAC), melynek véleményét az EBRD minden alkalommal ki fogja kérni az általános politikával kapcsolatos kérdések és az egyes iparágakra vonatkozó politikák véglegesítése előtt. A Testület az EBRD által finanszírozott egyes projektekhez kapcsolódó kérdésekben is kifejezheti véleményét.
48. Az Igazgatóság továbbra is háromévente felülvizsgálja az EBRD Környezeti Politikáját.

1. SZ. MELLÉKLET: KÖRNYEZETI SZŰRÉSI KATEGÓRIÁK

Az alábbi lista jelzésértékű, a benne felsorolt projekt típusok kizárólag csak példák.

"A" szintű projektek

Ez a lista zöldmezős vagy jelentősebb bővítő beruházásokra, vagy az alábbi kategóriákban felsorolt EBRD által finanszírozott projektek átalakítására vonatkozik.

1. Nyersolaj-finomítók (kivételt képeznek azok a vállalkozások, amelyek kizárólag kenőanyagokat gyártanak a nyersolajból) és minimum napi 500 tonna szén vagy olajpala gázosítására vagy cseppfolyósítására alkalmas berendezések.
2. Hőerőművek és egyéb égetőberendezések minimum 300 megawattos hőteljesítménnyel, atomerőművek és egyéb nukleáris reaktorok, ideértve ezen erőművek vagy reaktorok leszerelését vagy leállítását (kivételt képeznek azon hasadó és aktív anyagok előállítására és átalakítására létesült kutatási létesítmények, melyek maximális energiája nem haladja meg az 1kW-os folyamatos hőterhelést).
3. A nukleáris üzemanyagok termelésére és dúsítására, sugárzó nukleáris fűtőanyagok újrafeldolgozására, tárolására vagy végleges elhelyezésére, valamint a radioaktív hulladék tárolására, elhelyezésére vagy feldolgozására alkalmas berendezések.
4. Nyersvas és acél (elsődleges fúzió) előállítására használt integrált berendezések; Ércből, koncentrátumból vagy másodlagos nyersanyagból metallurgiai, vegyi vagy elektrolízises folyamattal történő nem-vastartalmú fémek előállítására szolgáló berendezések.
5. Azbeszt kinyerésére, valamint azbeszt és azbeszt tartalmú termékek feldolgozására és átalakítására alkalmas berendezések: 20.000 tonna készterméket meghaladó éves termeléssel rendelkező azbesztcement termékek esetén; 50 tonna készterméket meghaladó éves termeléssel rendelkező frikciós anyagok esetén; évi 200 tonnát meghaladó egyéb azbeszt hasznosítás esetén.
6. Integrált kémiai berendezések, például kémiai átalakulási folyamatokat felhasználó anyagok ipari mennyiségben történő gyártására alkalmas berendezések, ahol számos funkcionálisan összefüggő egység áll egymás mellett, és amelyek az alábbiak gyártására alkalmasak: alapvető szerves vegyi anyagok; alapvető szervetlen vegyi anyagok; foszfor, nitrogén vagy kálium alapú műtrágyák (egyszerű vagy összetett műtrágyák); alapvető növény-egészségügyi termékek és kártevő irtók; vegyi vagy biológiai eljárással alapvető gyógyszeripari termékek; robbanóanyagok.
7. Autópályák, gyorsforgalmi utak és nagy távolságú vasúti pályák, valamint minimum 2100 méteres leszálló pályával rendelkező repülőterek megépítése; négy vagy annál több sávú új út építése, meglévő útvonal átalakítása négy vagy annál több sávossá, amennyiben az új útvonalszakasz vagy az új sávelrendezés és/vagy az út kiszélesített szakasza folyamatosan 10 km, vagy annál hosszabb.
8. Gáz, olaj és vegyi anyagok nagy mennyiségű szállítására alkalmas csővezetékrendszer, kivezetések és egyéb kapcsolódó létesítmények.

9. Tengeri kikötők és belföldi vízi utak és belföldi vízi úti forgalomra használt kikötők, melyek 1350 tonna feletti vízi járművek áthaladását teszik lehetővé; kereskedelmi kikötők, valamint a szárazföldre és a külső kikötőkhöz kapcsolódó ki- és berakó mólók (a komp mólókat kivéve), melyek 1350 tonna feletti vízijárművek fogadására alkalmasak.
10. Veszélyes vagy mérgező hulladékok elégetésére, kémiai kezelésére vagy lerakására alkalmas hulladék-feldolgozó és lerakó létesítmények.
11. Nagy⁵gátak és egyéb vízgyűjtők, amelyek a víz folyamatos visszatartására illetve tárolására alkalmasak.
12. Talajvíz-kivételi illetve mesterséges talajvíz dúsítási programok, ahol a kitermelt talajvíz, vagy a visszatáplált víz éves mennyisége eléri vagy meghaladja a 10 millió köbmétert.
13. (a) Cellulózpép faanyagból és hasonló rostos anyagokból történő előállítására alkalmas üzemek; (b) papír- és kartonpapír-gyártására alkalmas üzemek napi 200 tonna szárított anyag termelési kapacitással.
14. Tőzegkitermelés, kőbányászat vagy külszíni fejtésű bányászat, fémérc és szénfeldolgozás.
15. Kereskedelmi célokból történő kőolaj és földgáz kinyerés
16. Olaj, petrokémiai vagy vegyi termékek tárolására alkalmas létesítmények 200 ezer tonna, vagy azt meghaladó kapacitással.
17. Ipari méretű fakitermelés
18. Kommunális szennyvízkezelő-telepek 150 ezer lakosegyenértéket meghaladó kapacitással.
19. Kommunális szilárd hulladék kezelő és lerakó létesítmények.
20. Nagy volumenű turizmus és kiskereskedelmi fejlesztés.
21. Elektromos felsővezetékek kiépítése.
22. Nagy volumenű talajvisszanyerés.
23. Nagy volumenű mezőgazdasági termelés/erdőgazdálkodás a természetes élőhelyek felerősítésével vagy átalakításával.
24. Irha és bőr cserzésére szolgáló üzemek, ahol a kezelési kapacitás meghaladja a napi 12 tonna készterméket.
25. Baromfi és sertés intenzív tartására szolgáló létesítmények, amelyek mérete meghaladja a: 40 ezer baromfi férőhelyet; 2000 vágósertés (30 kg-ot meghaladó sertés) férőhelyet; vagy; 750 anyakoca férőhelyet.

⁵ A Nagy Gátak Szövetsége (ICOLD) definíciója szerint. Az ICOLD meghatározása szerint nagy gátak azok, amelyek az alaptól számítva minimum 15 méter magasak. Az 5-15 méter magas és 3 millió m³-t meghaladó hasznos térfogattal rendelkező gátak szintén nagy gátak minősülnek.

26. Érzékeny helyszíneken kivitelezendő, vagy ezen helyszínekre várhatóan észrevehető hatással bíró projektek abban az esetben is, ha a projekt kategória nem szerepel a fenti listán. Ezen érzékeny helyszínek közé tartoznak a nemzeti parkok és egyéb, nemzeti vagy nemzetközi jogszabállyal védett területek, olyan nemzetközi, nemzeti vagy regionális jelentőséggel bíró érzékeny területek, mint pl. a lápok, magas biodiverzitási értékű erdők és archeológiai vagy kulturális szempontból jelentős területek, valamint az őslakos illetve egyéb érzékeny csoportok számára fontos területek.

"B" szintű projektek

Az "A" szintű projektek között nem említett minden "zöldmezős" vagy jelentősebb bővítő illetve átalakító beruházást projekt-specifikus "B szintű" környezeti elemzés során megvizsgálják, kivéve, ha a projekt helyszíne, volumene vagy egyéb jellemzője, vagy a potenciális környezeti hatások jellemzői "A" szintű KHT elvégzését teszik szükségessé.

"C" szintű projektek

Azon projektek, amelyek nem teszik szükségessé sem "A" szintű Környezeti Hatástanulmány, sem "B" szintű környezeti elemzés elvégzését, a "C" kategóriába sorolandók. Bármely projekt során - a környezeti felméréshez szükséges "A", "B" illetve "C" besorolástól függetlenül - környezeti vizsgálatra kerülhet sor.

2. SZ. MELLÉKLET - TÁRSADALMI VITA

1 Az alapítása óta az EBRD mindent megtett a környezetvédelmi szempontból megfelelő és fenntartható fejlődés elősegítése érdekében. A Bank minden projekttel kapcsolatban köteles információt nyújtani a Közönségtájékoztatási Politika és a Környezeti Politika elvárásainak megfelelően. A jelentős "zöldmezős" beruházások és a lényegesebb bővítéssel vagy átalakítással járó projektek esetében a Bank különösen nyitott a társadalmi vitára. A Bank új módszereket dolgoz ki annak érdekében, hogy az érdekelt felek felé továbbított környezeti információ mennyiségét növelje a projekt kivitelezés és monitorozás szakaszaiban. A közmeghallgatás és információ közzététel - amelyet a Bank a politikában foglalt kötelezettségvállalásoknak megfelelően ellenőriz - a projekt szponzor feladata. A Bank alkalmazottjai szükség szerint útmutatást nyújtanak a projekt szponzorok számára a Bank követelményeivel kapcsolatban.

2 Általános követelmények

- 2.1 Számos olyan országban, ahol az EBRD működik, már kidolgozták, vagy most dolgozzák ki a közmeghallgatási és információ közzétételi szabályokat és eljárásokat. A projekt szponzoroknak legalább azt biztosítaniuk kell, hogy a közmeghallgatással kapcsolatos minden nemzeti követelmény és az EBRD alább felsorolt követelményei teljesüljenek.
- 2.2 A követelmények projekt igényekhez történő igazításának elve: Az átvilágítás során emelkedhetnek a követelmények, ha a környezeti vizsgálatok fokozott közzétételi vagy kommunikációs igényekre mutatnak rá.
- 2.3 A kivitelezési módszerek és eszközök sokfélesége: Az EBRD-nek nincsenek a közmeghallgatásokkal kapcsolatos külön követelményei, de a konzultáció céljától, a projekt helyszín kulturális normáitól és a helyes nemzetközi gyakorlattól függően támogatja az eredményes társadalmi vita megfelelő módszereinek kialakítását. Az alkalmazható konzultációs mechanizmusok között sorolhatóak fel szakemberek részvételével zajló technikai megbeszélések, közösségi vezetőkkel szervezett megbeszélések, közönségtalálkozók, sajtó és egyéb média megjelenések, információ közzététel weboldalakon vagy könyvtárakon, illetve levelezésen keresztül.
- 2.4 A Közönségtájékoztatási Politikának megfelelően a Bank minden egyes projekt esetében közzétesz a weboldalán (www.ebrd.com) egy környezeti melléklettel rendelkező Projekt Összefoglaló Dokumentumot (PÖD). Az állami szektorbeli projektek esetében a PÖD-t egy az első vezetői vizsgálat utáni alkalmas szakaszban teszik közzé, de legalább 60 nappal az Igazgatóság által végzett vizsgálat előtt. A magánszférabeli projektek esetében a PÖD legalább 30 nappal az Igazgatóság által végzett vizsgálat előtt jelenik meg. A közzétételhez kapcsolódó derogációkat vagy kivételeket (pl. tőkepiaci tranzakciók) a Bank vezetése hagyja jóvá, és jelenti a Végrehajtó Bizottságnak és az Igazgatóságnak.

3 Az "A" kategóriás projektekkal kapcsolatos elvárások

- 3.1 Az EBRD meghatározása szerint az "A kategóriába" tartozó projekteknek különféle és jelentős környezeti hatásai lehetnek, amelyek nem azonosíthatók és számszerűsíthetők egyszerűen, és amelyek esetén nem pontosan meghatározhatóak a kármentesítési intézkedések. A projekt szponzornak minden "A kategóriába" tartozó projekt esetén Környezeti Hatástanulmányt (KHT) kell készítenie, amelynek minden lépésébe beépülnek a nyilvános vitára vonatkozó előírások. A Bank értékeli a szponzor nyilvános vitára vonatkozó programjának megfelelőségét, és tájékoztatja a szponzort amennyiben az nem felel meg a Bank elvárásainak.

- 3.2 Tájékoztatás: Az "A kategóriába" tartozó projektek esetén, előzetes tájékoztatás híján, a projekt szponzor feladata, hogy az érintett feleket és érdekelt civil szervezeteket (továbbiakban: az érintettek") az EBRD által finanszírozott projekttel kapcsolatos információval lássa el. A tájékoztatás módját a helyi politikai, jogi és kulturális gyakorlat határozza meg.
- 3.3 Terjedelem: A terjedelem meghatározásakor a projekt szponzornak az összes lényeges kérdést számba kell vennie, különös tekintettel az érintettekkel való eszmecsere folytán a projekttel kapcsolatban tett megjegyzésekre. A terjedelem meghatározásakor a projekt szponzornak kapcsolatba kell lépnie az érintettek, a kormányiszervek, helyi hatóságok és egyéb szervezetek képviselőivel.
- A terjedelem meghatározásának részeként a projekt szponzor elkészíti a Nyilvános vita és közzétételi terv (PCDP) tervezetét, amelyben ismerteti a projekt által érintett feleket, a Környezeti Hatástanulmány során a kommunikáció módját, és, hogy az adott nyelveken mely információkat milyen módszerekkel (pl. honlapok, könyvtárak stb) fogják közzétenni. Az érintetteknek lehetőséget kell adni, hogy a PCDP-vel és az egyéb terjedelemre vonatkozó dokumentumokkal kapcsolatosan észrevételeket és javaslatokat tegyenek. Az EBRD szükség esetén segítséget nyújt a PDCP tervezetek elkészítésében, és gondoskodik róla, hogy a végleges terv összhangban legyen a Bank követelményeivel.
- 3.4 A KHT közzététele: A projekt szponzorok kötelessége az érintettek számára hozzáférhetővé tenni a KHT-t többek között a projekt helyszínén, vagy ahhoz közeli helyen, és, ahol szükséges a fővárosban vagy más nagyvárosokban. A KHT dokumentumokat, beleértve a Vezetői összefoglalót, olyan nyelven is hozzáférhetővé kell tenni, amelyet a tervezett projekt által érintett közösség többsége beszél. A közzététel során egyéb eszközök (pl. adatlapok bizonyos kérdésekkel kapcsolatban) is szerepet kaphatnak, amelyek segítik a KHT értelmezését. Az EBRD esetenként segítséget nyújt a projekt szponzoroknak az EBRD követelményeinek megfelelő KHT elkészítéséhez szükséges dokumentumokkal kapcsolatban. Egyes esetekben ez azt jelenti, hogy a szponzornak az általa KHT-nak nevezett dokumentumon kívül más anyagokat is közzé kell tennie, míg más esetekben lesznek olyan információk, amelyek nem lényegesek a KHT szempontjából, így azok fordítása nem szükséges.
- 3.5 Az EBRD egyértelműen javasolja, hogy a projekt szponzorok a KHT-t helyezték el honlapokon is, hogy könnyítsék a nyilvános hozzáférést. A Bank honlapja ilyen esetekben jelzi majd, hogy hol található a szponzor honlapján a KHT, és linket is biztosít a honlaphoz.
- 3.6 EBRD közzététel: Ha a KHT dokumentumok közzététele megtörtént a Bankkal egyeztetett helyszíneken, a KHT a Bank nyilvános információs központjába kerül (Public Information Centre (BIC)) Londonba, és hozzáférhetővé teszik az adott projekt országának(ainak) EBRD helyi irodájában (EBRD Resident Office (RO)). A KHT egy példánya az Igazgatóság elé kerül, és a Bank honlapján (www.ebrd.com) tájékoztatás jelenik meg a dokumentum fellelhetőségéről a BIC-ben illetve az RO-ban. A közzététel tartalmáért a Bank nem vállal felelősséget.
- 3.7 A közzététel időpontja: A magánszektorbeli projektek esetén a KHT EBRD Igazgatóságához való kerülése és a döntéshozatal között eltelt idő legalább 60 nap. Az állami szektorbeli projekteknél ez az időszak legalább 120 nap. A gyakorlatban az összetettebb projektek esetén a Bank hosszabb közzétételi időszakot szabhat meg. A projekt szponzoroknak minden esetben az érintettek által hozzáférhető módon kell tartani a KHT-val kapcsolatos dokumentumokat a Bank együttműködésének teljes

időtartama alatt, vagy legalább a projekt megvalósulásáig. A közmeghallgatás időszaka akkor kezdődik, amikor a Bank jóváhagyja a KHT-t és közzétételre kerül a BIC-ben, feltéve, hogy a dokumentumokat már nyilvánosan hozzáférhetővé tették a régióban.

- 3.8 Nyilvános észrevételek a KHT-kkel kapcsolatban: A nyilvános vita időszakának lezárása után a projekt szponzor feladata, hogy tájékoztassa az észrevételt tevőket és az érintetteket arról, hogy milyen módon vették figyelembe az észrevételeket.
- 3.9 Az EBRD környezetvédelmi szakértői összefoglalót készítenek a Bank figyelmébe ajánlott észrevételekről, illetve a projekt szponzor által a nyilvános vitáról készített jelentésről. Ez az összefoglaló a projektről készült vezetői áttekintés és Igazgatósági vizsgálat részét fogja képezni. A projekt jóváhagyásáról szóló döntéskor az Igazgatóság figyelembe veszi az érintettek által kifejezett észrevételeket és véleményeket, valamint a projekt szponzorok ezekre a kérdésekre adott válaszait, megoldásait. Megvizsgálják, hogy a szponzor milyen mértékben tett eleget a Bank nyilvános vitát illető elvárásainak.
- 3.10 Nemzetközi egyezmények: A határon átnyúló hatású projektek esetén a határokon átnyúló környezeti hatástanulmányról szóló UNECE Egyezmény tájékoztatásra és közmeghallgatásra irányuló útmutatásait is figyelembe kell venni a tervezésnél és követni kell a kivitelezésnél. A Bank szakemberei összefoglalják a vezetést, az Igazgatóság és a Projekt Összefoglaló Dokumentum számára, hogy milyen mértékben teljesültek ezek az iránymutatások. Az EBRD, a körülményeknek megfelelően iránymutatást és támogatást nyújthat a projekt szponzoroknak a nyilvános vitának ebben, illetve egyéb szakaszaiban, elismerve a kormányok közötti egyezmények arra irányuló célkitűzéseit, hogy gyakorlati megoldást találjanak az elvek megvalósítására, különösen az olyan országbeli projektek esetén, amely nem tartozik az egyezményt aláíró felek közé.

Minden olyan projekt esetén, ahol a Bank előírásainak megfelelően Környezeti Hatástanulmányt kell készíteni, a Bank a környezeti ügyekben az információhoz való hozzáférésről, az érintetteknek a döntéshozatalban történő részvételéről és az igazságszolgáltatáshoz való jog biztosításáról szóló UNECE Egyezmény elveit tekinti irányadónak, az EBRD Közönségtájékoztatási Politikájának megfelelően.

4 A "B" kategóriás projektekkel kapcsolatos elvárások

- 4.1 A "B" szintű projektek esetén legalább az adott ország társadalmi vitára vonatkozó előírásait kell figyelembe venni.
- 4.2 Ezen túlmenően, a projekt szponzor a megfelelő nyelven tájékoztatja az érintetteket a projekttel kapcsolatos környezeti kérdésekről, és összefoglalja a megállapított intézkedéseket, akcióterveket és egyéb kezdeményezéseket. Ezt az összefoglalót helyi szinten kell közzétenni a projekt végső vezetői áttekintésekor az Igazgatósági döntéshozatalt megelőzően. A Bank szakértői tájékoztatják a vezetést és Igazgatóságot ezeknek a követelményeknek a teljesítéséről. A projekt szponzorok iránymutatást kapnak.

5 A "C" kategóriás projektekkel kapcsolatos elvárások

A "C" szintű projektek esetén a közönségtájékoztatásra vonatkozó követelményeket esetenként határozzák meg, attól függően, hogy a Bank milyen mértékben vesz részt a projektben, melyek a releváns kérdések, és milyen mértékben érdekelt a közösség.

6 A magánszektorbeli projektek esetén felmentések a kötelezettségek alól

Szokásos körülmények között a közmeghallgatás eredményét a Bank rendelkezésére bocsátják a projekt végső vezetői áttekintését megelőzően. Kivételes esetekben az Igazgatóság felmentést adhat a jelen mellékletben meghatározott társadalmi vitára vonatkozó előírások alól, ha a Bank egyértelműen megállapítja, hogy környezetvédelmi előírásait minden egyéb tekintetben betartják. Ilyen esetekben az Igazgatósági dokumentációnak tartalmaznia kell az indoklást a Bank előírásai alól való felmentésre. Általános esetben a projekt jogi dokumentumai nem kerülnek aláírásra az előírt közmeghallgatás előtt; amennyiben, a Bank beruházásának jellegénél fogva ez a feltétel nem releváns (pl. tőkepiac vagy árérzékeny tranzakciók), a jogi dokumentumok meghatározzák, hogy mely ponton lesz majd szükség a társadalmi vita megszervezésére.

7 Jelentéstétel

- 7.1 Bármely kategóriájú projekt esetében, ahol jelentős környezeti kérdések merülnek föl, vagy ahol az érintettek különösen érintett és érdekelt, az EBRD arra fogja ösztönözni vagy kötelezni a projekt szponzorokat, hogy vállalják folyamatos tájékoztatási és kommunikációs programok lebonyolítását. Például a Bank megkövetelheti, hogy a folyamatos környezeti monitorozás eredményét tárják az érintettek elé.
- 7.2 A környezeti kérdések minden projekt esetében összefoglalásra kerülnek a Bank Projekt Összefoglaló Dokumentumában, amely elérhető a Bank weboldalán és nyomtatott változatban is beszerezhető a Banktól, mielőtt az Igazgatósághoz kerül, az EBRD Közönségtájékoztatási Politikájának megfelelően.
- 7.3 Az éves környezeti jelentésre vonatkozó követelmény részeként a projekt szponzorok kötelesek összefoglaló információt adni a környezeti helyzetről és a projekt környezeti követelményeinek a teljesüléséről, amit a Bank közzétesz a weboldalán, a projekthez tartozó Projekt Összefoglaló Dokumentum mellékleteként.
- 7.4 Az A kategóriába tartozó projektek esetén a Bank előírja a projekt szponzorok számára, hogy készítsenek éves környezeti jelentést a helyi nyilvánosság számára, és támogatja ezen információ közzétételét a projekt szponzor weboldalán.

8 Értékelés

- 8.1 A projekt zárást követően a projekt teljesítmény értékelése szükség esetén az alábbi területekre is kiterjed: a közmeghallgatási követelmények teljesítésének, és a megvalósítás során az érintettek által felvetett kérdések kezelésének vizsgálata.